

UTRIKESUTSKOTTETS UTLÅTANDE 8/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ersättningar inom utrikesrepresentationen

Till förvaltningsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 3 maj 2005 en proposition med förslag till lag om ersättningar inom utrikesrepresentationen (RP 50/2005 rd) till förvaltningsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att utrikesutskottet ska lämna utlåtande till förvaltningsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- understatssekreterare Hannu Himanen och personaldirektör Maarit Jalava, utrikesministeriet
- regeringsråd Tuija Wilska och budgetråd Arto Merimaa, finansministeriet
- ordförande Pentti Vanamo, Ulkoasiainhallinnon virkailijayhdistys UHVY ry.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en lag om ersättningar inom utrikesrepresentationen som ska ersätta lagen om ersättningar på grund av lokala särförhållanden samt andra förmåner till tjänstemän inom utrikesrepresentationen. Syftet med propositionen är att revidera systemet för ersättningar inom utrikesrepresentationen så att det uppfyller kraven i grundlagen. Samtidigt görs nödvändiga författningstekniska och andra ändringar i de nuvarande bestämmelserna.

I lagförslaget föreskrivs om ersättningar som ska betalas för att täcka särskilda utgifter på grund av utomlands utfört arbete och lokala förhållanden till tjänstemän inom utrikesförvaltningen som har förordnats till utrikesrepresentationen. Sådana ersättningar är ortstillägg och ersättningar som betalas utöver det, såsom bostadsersättning, ersättning för barns utbildning, ersättning för flyttkostnader och resekostnader.

Regeringen föreslår att systemet för ersättningar strukturellt indelas i två delar och att de ersättningsgrunder som nu ingår i förordning tas in i lagen. De allmänna ersättningsgrunderna anges i den nya lagen och detaljerade bestämmelser om ersättningarna utfärdas genom förordning av utrikesministeriet med stöd av bemyndiganden att utfärda förordning som skrivs in i lagen. Målet är att åstadkomma en tydlig tekniskt och exakt lagstiftning.

Innehållet i systemet för ersättningar inom utrikesrepresentationen förblir i stort sett oförändrat. Installeringsersättningen föreslås slopas som separat ersättning. Lagen gör det också möjligt att utveckla ersättningssystemet genom bestämmelser på förordningsnivå.

Lagen avses träda i kraft den 1 oktober 2005.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utrikesutskottet finner propositionen om ersättningar inom utrikesrepresentationen motiverad. Propositionen förenklar systemet för ersättningar inom utrikesrepresentationen utan att ändra det som är väsentligt och fungerar väl. I detta sammanhang betonar utrikesutskottet vikten av att utrikesförvaltningen kan konkurrera med andra arbetsgivare och att det måste vara dragligt och ekonomiskt attraktivt att arbeta vid utrikesrepresentationen för att verksamhetsförutsättningarna vid vår utrikesrepresentation fortfarande ska vara goda. Utskottet har tidigare påpekat att lönerna vid utrikesförvaltningen överlag har stampat på stället (UtUU 8/2001 rp) och finner det nu viktigt att situationen rättas till när det nya lönesystemet införs.

Förmånerna för familjen till en anställd som arbetar utomlands är en viktig förutsättning för rimliga arbetsförhållanden utomlands. De centrala elementen i ersättningssystemet för familjer, till exempel tillägg för make och utbildningsersättning, är som sig bör. Utrikesutskottet menar emellertid att ersättningssystemet ställer sambor i ett oskäligt läge eftersom endast den som tjänstemannen är gift med betraktas som make. Sambon och tjänstemannen kan ha gemensamma barn, men ersättningssystemet beaktar trots detta inte sambon. Bestämmelserna kan leda till orimliga beslut t.ex. vid evakuering eller dödsfall.

En del sakkunniga har framhållit att förmånerna inte har utsträckts till sambor därför att staten i sin allmänna arbetsgivarpolitik inte betraktar anställdas sambor som förmånstagare. Det gällande ersättningssystemet tar inte heller hänsyn till sambor. Utrikesutskottet påpekar att

sambor till tjänstemän som arbetar vid utrikesrepresentationen i praktiken har en helt annan ställning än sambor till tjänstemän som arbetar i Finland, eftersom den medföljande utomlands är mycket mera beroende av tjänstemannens ställning och har begränsade möjligheter att arbeta. Utskottet framhåller att förmånerna för make förutsätter en minimitid för vistelsen på stationeringsorten och att tiden kan bekräftas lika pålitligt också för sambor.

Med stöd av det ovan sagda finner utrikesutskottet det motiverat att definitionen av make i 2 § i lagförslaget utvidgas till att utöver tjänstemannens make alternativt maka också omfatta tjänstemannens sambo. Därför föreslår utrikesutskottet

att förvaltningsutskottet ändrar 2 § 1 punkten så att med make avses tjänstemannens make eller sambo.

Utlåtande

Utrikesutskottet anför

att det välkomnar regeringens proposition med förslag till lag om ersättningar inom utrikesrepresentationen,

att förvaltningsutskottet bör precisera lagförslaget på det sätt som anförs i detta utlåtande, och

att förvaltningsutskottet också i övrigt bör beakta detta utlåtande i sitt betänkande.

Helsingfors den 9 september 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Liisa Jaakonsaari /sd
medl. Ulla Anttila /gröna
Jouni Backman /sd
Eva Biaudet /sv
Antero Kekkonen /sd
Eero Lankia /cent
Suvi Lindén /saml
Petri Neittaanmäki /cent

Kalevi Olin /sd
Aila Paloniemi /cent
Maija Perho /saml
Suvi-Anne Siimes /vänst
Jari Vilén /saml
Ben Zyskowitz /saml
ers. Antti Kaikkonen /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Jukka Salovaara.